Ч. 273 Неділя 6 (18) грудня 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти полїтичні.

(Розпоряджене цїлого мінїстерства в справі судів присяжних в Яслї і Тарнові. — Справи парляментарні. — З кругів дипльоматичних і бабска дипльоматия в Хинї.)

W. Ztg. оголосила розпоряджене цїлого мінїстерства з дня 13 с. м., котре так звучить: Цїле мінїстерство уважає за відповідне зарядити: Розпорядженем кабінетовим з дня 19 серпня 1898 Дн. розп. прав. ч. 145 заряджене застановлене судів присяжних в округах судових Ясло, Тарнів зносить ся з днем оголошеня сего розпорядженя.

N. W. Tagblatt доносить, що послїдне засїдане палати послів перед сьвяточними фериями буде відбувати ся так довго, доки аж наради над законом о поліпшеню платнї служби державної не будуть закінчені. Се засїдане відбуде ся ві второк дня 20 с. м. На второк скликано всю правицю, з чого — як каже згадана ґазета — можна сподївати ся якоїсь несподїванки з сеї сторони. Президия клюбів ческого і словіньского явили ся оногди у президента мінїстрів ґр. Туна в комнатї мінїстрів в палатї послів. Як в тих кругах зачувати, жадали они для успокоєня своїх виборцїв бодай в части сповненя своїх жадань. — Зроблено їм під тим взглядом приречене. Та й предсїдателї клюбів опозицийних партий мали оногди збори, на котрих радили над тактикою, якої мають держати ся. Нарада ся мабуть не довела до нїчого, хоч N. fr. Presse нотує ту вість яко потїшаючу, бо то від часу зірваня т. зв. Gemeinbürgschaft було перший раз, що всї нїмецкі партиї опозицийні зібрали ся разом.

Австрийский амбасадор в Петербурзї кн. Ліхтенштайн уступив на власне жадане з своєї посади а Є. Вел. Цїсар приказав висказати єму подяку за єго успішну дїяльність. На єго місце іменований австрийский посол в Букарештї бар. Еренталь. — Є. Вел. Цїсар принимав вчера на авдиєнциї нїмецкого амбасадора ґр. Айленбурґа. Після N. W. Tagblatt треба вчерашну авдиєнцию уважати за повне залагоджене не милої справи видалюваня з Нїмеччини австрийских підданих.

Европейскі дипльомати в Пекінї держать ся видко тої приповідки, котра каже, що де чорт не може нїчого вдїяти, там пішле — бабу. Ба, они видко перевисшили і самого чорта, бо замість одної післали аж вісїм баб до хіньскої цїсаревої. Приняте европейских жінок відбуло ся після церемоніялу, не який приписує етикета на хіньскім дворі, але який приписали европейскі дипльомати хіньскій цїсаревій. Та й хитро була обдумана ся бабска дипльоматия, бо она призначена до того, щоби зробити вплив на все хіньске жіноцтво, котре Европейцї задумали очевидно цивілїзувати по свому. Приняте відбуло ся в авдієнцийній сали, де цїсарева засїла на престолї а побіч неї бувший молодий цїсар. По привитаню всї дами посїдали, а тогди лєді Мекдональд відчитала в анґлїйскім язицї довшу промову до цїсаревої, в котрій було висказане бажанє і надія, що хіньске жіноцтво буде тепер наслїдувати примір даний цїсаревою та буде так само приймати у себе европейскі дами. По сїм дами підійшли до цїсаревої і віддавали їй поклін, а цїсарева наставляла кождій свій золотий перстінь з перлами до цїлованя. Опісля відбуло ся угощене в сусїднїй сали. Тут явила ся також і цїсарева в супроводї жени молодого цїсаря, котра єсть дуже красна і проти хіньского звичаю не малює собі лиця. При подаваню чаю і солодощів, цїсарева пила з чарки кождої з дам. Опісля відбуло ся довге представлене театральне, виконане евнухами. По представленю цїсарева появила ся ще раз і пращаючись з своїми гостями, висказала, що панї винесуть добре враженє, та обдарувала кожду з них. — Цїла ся подія зі взгляду на пануючі в Хинї відносини єсть вельми характеристична і як кажуть заграничні ґазети має велике полїтичне значінє.

Новинки.

Львів дня 17-го грудня 1898.

— Помноженє адмінїстрацийного персоналу в Галичинї. Урядова Gazeta Lwowska пише: Як довідуємо ся з компетентного жерела, внески п. Намістника ґр. Пінїньского що-до помноженя персоналу в крузї державної служби полїтичної в Галичинї знайшли о стілько увзглядненє, що до буджету на 1899 рік вставлено позициї на покрите видатків, сполучених з утворенем слїдуючих нових посад: одної посади радника двору і двох посад радників намістництва в ц. к. намістництві у Львові; дванайцять стабілїзованих посад радни-

7)

КОНЕЦЬ СЬВІТА.

Фантазия з року 1899.

(З нїмецкого — Вінкентия Кіявеччі).

(Конець).

Ті засади суть кождому жителеви Марса вроджені, як віра в найвисше, вседержаче, безконечно добре єство, котре обявляє ся в цїлім житю, а котре любити єсть одинокою заповідию горожан на Марсї. Все разом і кожде окремо єсть одним а цїле житє і всї прояви житя суть лиш поверховні не дотикаючі самої сути. Жителї на Марсї, що правда, родять ся і умирають, але они заєдно відновлюють ся знову; тратять своє я, але зміняють лиш свою форму, щоби в сотворителю всїх річий жити дальше і дальше розвивати ся. Длятого єсть для них другий лиш тим, що они самі собі, лиш сотворінєм, підпадаючим вічним змінам прояви. Ту у всїм і все в тобі. Твоє малесеньке я єсть лиш каплею, котру филя житя на хвилю підкине в гору з вічного моря істнованя. Та розлука не тревае довше як лиш тілько, кілько потребує капля, щоби вернути назад до Океану. Таким способом жителї Марса єдино з своїм Богом і єдино з своїми ближнїми; їх правило моральности опирає ся на слїдуючих кріпких основах: Все що жиє, єсть одним єством, а всї з'явища суть частинами того єства. Щасливість єсть в тім, щоби то єство, яке єсть у всїх річах від самого початку, увільнити від страданя. А як же то може бути инакше, як не так, щоби всї жиючі єства були вільними від страданя! Я мушу отже старати ся о другого, мушу єго любити, щоби увільнити себе самого, бо той другий то я в мілїонкратнім повтореню. Кождий поодинокий єсть лиш малим членом великого тїла, і всю ту невисказану недолю, яка стрічає орґани того тїла, відчуваємо і ми самі, коли вертаємо до вічного житя, значить ся, коли гине наше істнованє яко одиниці. Глухе чувство милосердия вказує на то, що ми незвістними, висшими орґанами стоїмо в звязи з великим творенем і минанем.

Тисячлїтна задача жителїв Марса була та, щоби увільнити другого від страданя. Науки природні подавали способи до того, щоби тїло людий на Марсї щораз більше усовершати, хороби із сьвіта усувати, фізичну силу і добрий стан здоровля, як також красу доводити до найвисшого розвою. На Марсї нема вже нїяких недуг. Люди на Марсї доживають сто лїт Марсових, то значить, майже двіста лїт, таких як на землї; відтак їх змисли тупіють, житє перестає їх обходити, і у веселім кружку розцвитаючої ся молодежи, в окруженю любих свояків переходить кожде поодиноке житє сумерком у велике филююче море всего істнованя.

Висока скінченість технїки машин, використуванє сьвітла, електричности і маґнетизму зменшили тїлесну роботу жителїв Марса до найменшого степеня. Десять марсових лїт мусить кождий горожанин на Марсї працювати або служити, десять лїт в молодім віцї свого житя, коли найбільше сили; відтак бере і він участь в скарбах і ужиткованю цїлої суспільности.

З безконечною тугою споглядали жителї землї на ту щасливу зьвізду, звідки їм прийшло таке сповіщене. Ох! коби то й они могли колись вернути до свого сонїчного раю! Як же би то инакше они тогди уложили собі своє житє! В безкористовній згодї і любови розпоряджали би они благодатями землї, як братя і сестри держались би всї за руки і жили би як в раю. За пізно, за пізно! Розтратили свою спадщину, змарнували своє житє ненавистию і колотнечею — ті, що уродили ся були на щасливій зьвіздї до найкрасшого розвою житя, що мали стати найкрасшими добрими духами! — —

Лиш кілька днів була та величава зьвізда з своїми благородними жителями близько землї. Жителї землї не могли досить надивити ся на той гармонїйний сьвіт щастя і найвисше розвиненої розкоші житя — відтак треба було попращати ся. Як два кораблї дружних народів, що стрітять ся на океанї і взаїмно шлють собі дружні привіти, полинули оба сьвіти один попри другого. З невисказаним горем дивили ся жителї землї, як простір межи обома сьвітами ставав поволи щораз більший. Бувайте здорові благородні братя з чужого сьвіта, вже нїколи не побачимо ся! — так сказали люди з землї знаками сьвітловими, які післали до своїх щасливих братів.

Та й на Марсї спостережено великий рух. Знаки заблисли, канали засьвітили ся так ясним сьвітлом, що аж за очи ловило, а величезні огнисті кулї, що розприскували ся в го-

ків намістництва по повітах, на місце дванайцяти посад старостів, з котрих десять мають тепер титул та характер радників намістництва і побирають особистий додаток; двох посад секретарів намістництва ;вісім посад повітових комісарів. Позиції на покрите видатків, сполучених з утворенем тих посад, вставлені до буджету на час від 1-ого липня 1899 р. Кромі того вставлено до буджету покрите на утворене одного нового староства в Галичині від дня 1. жовтня 1899 р.

— **Нові санітарні округи.** Виділ краєвий рішив по мисли закона з дня 2-го лютого 1891 р. представити соймови внесене в справі відкритя в 1899 р. нових 14 санітарних округів, а іменно в повітах: Грибів, Ропчиці, Рудки, Снятин, Величка, Тарнобжеґ, Сокаль, Сянік, Косів, Бучач, Бережани, Ярослав, Хшанів і Вадовиці. На покрите розходів на об'їздки окружних лїкарів і на підмоги для повітів, прелїмінує Виділ краєвий на 1899 рік 35.000 зр.

— **Торжественне отворене церкви сьв. Николая** при улици Жовківскій у Львові відбуде ся в неділю дня 18-го с. м. Церков ся від довшого часу була замкнена для вірних задля переводженого єї відновленя. І належить признати, що церков приведено до такого ладу, якого она давно не зазнала. Між иншим на місце порохнавілого ґонтового дах, покрито єї бляхою; банї на церкві, зінсовані від старости, поправлено і в головній бани пробито вікна, що дає тепер більше сьвітла у внутри. Почорнїлі і місцями попукані стіни потинковано і побілено на природно, задержавши старинний вид муру. Довкола церкви уряджено хідник з теребовельских плит. Се зверхні зміни церкви. У внутрі переведено ще більше змін і прикрас. Закристию перебудовано цїлком, вставлено нові двері і вікна. Давний головний престол як і бічні олтарики усунено; до тепер уставлено лише головний престол, а побічні будуть уряджені в зимі. Головний престол як і тетрапод представляють ся величаво і визначають ся задержанем руско-византийского стилю. Новостию в церкви є красний висячий хор, котрого до тепер тут не було. Дальше відновлено і позолочено царскі врата і проповідницю (амвон). З церкви усунено всї старі безвартістні образи і різьби, а замінено їх новими. Церков цїлу у внутрі побілено, а з весною буде помальована. Взагалї она представляє ся тепер як зверха так і у внутрі дуже хорошо.

— **Головний побір войсковий.** Маґістрат подає до відомости, що поіменні викази львівских молодців уроджених 1878, 1877 і 1876 року, отже покликаних до сегорічної бранки, будуть виложені в міскім бюрі конскрипцийнім від дня 5-го до 15-го сїчня 1899 до перегляду для всїх інтересованих. Всякі уваги для доповненя або спростованя тих виказів або поясненя річи треба подати до відомости маґістрату перед 15 сїчня 1899. Покликані до бранки, що не одержали би візваня до побору, мають зголосити ся в послїдних днях лютого 1899 в дотичнім комісарияті міскім або в міскім урядї конскрипцийнім.

— **Сьвяточний вечер** устроює молодїж ц. к. академічної ґімназиї у Львові ві второк, дня 20-го грудня 1898 в великій сали „Народного Дому" на память сотних роковин відродженя україньско-рускої лїтератури. Проґрама вечера слїдуюча: I. 1. Відчит про відроджене україньско-рускої лїтератури — виголосить проф. І. К. 2. Матюк: „До рускої пісні" — хор мужеский. 3. Шевченко: „На вічну память Котляревскому" — віддеклямує Я. К. 4. Бортняньский: Псалом „Господи Боже Израилев" — хор мішаний при акомп. фортепяну. 5. Лїшт: Reminiscences de Lucia de Lammermoor, фортеп. сольо — відограє Б. Г. — II. Котляревский: уступ з I. пісні „Енеїди" — віддеклямує С. Н. 7. Лисенко: а) „Ой у полї три криниченьки", б) „Ой пущу я кониченька", пісні народні на хор мужеский при акомп. фортеп. 8. Пісні з „Наталки Полтавки", укладу Лисенка і Єдлїчки: а) Віють вітри, б) Чого вода каламутна — сопран. в) Сонце низенько — тенор. г) Де згода в семействі — терцет. 9. Лисенко: Різдвяна Псальма — хор мішаний при акомп. фортеп. 10. Матюк: Коляди. Початок точно о годинї 6-ій вечером. Добровільні датки на тов. „Руслан" принимають ся при касї.

— **Зі Скваряви пишуть нам:** В числї 268 „Галичанина" з дня 12-го с. м. поміщено в новинках статю, в котрій в спосіб тенденцийний представлено веденє цїлої господарки громадскої в нашім селї, а іменно зроблено великий закид писареви громадскому Олексї Булцї, немов би він несовістно і зі шкодою громадян сповняв свої обовязки. Підписаний яко найкомпетентнїйший в тій справі осьміляє ся таке сказати: Перед двома тижднями прибувший (на жаданє підписаного і майже всїх членів ради гром.) делеґат з ради повітової знайшов всї рахунки в як найбільшім порядку, а всї присутні не тілько що дали писареви і касперам абсолюторию, але ще висказали щиру подяку за так добре і порядне веденє всїх рахунків. — Головною причиною сих цїлком неправдивих закидів єсть борба виборча до ради громадскої. Сю справу взяли вже в свої руки власти висші так політичні як і автономічні — а покривджений на славі писар віддав також тую справу до суду, аби головних виновників до строгої відвічательности потягнути. — *Степан Капитан,* нач. гром. в імени майже всїх громадян села Скваряви.

— **Громада Вербіж коло Белза,** прилучена до парохії Себечева, закупила дім і оснувала в нїм читальню і крамницю. Торжество відкритя читальнї відбуло ся дня 11 грудня.

— **З Єзуполя** подають такі вісти: Дня 3-го с. м. 9-лїтна дївчина Настася Івана Шиндяка пігнала худобу на пасовиско „за водою" (за рікою Бистрицею). Коли переходила в брід, вихопив ся їй з руки чобіт. Она хотїла зловити єго, забігла в глубінь і бідна утопила ся. — Знов же 7-го с. м. господар Яків Кудла, пригнавши конї від води, упав на оборі і умер скоропостижно. — Вкінци 10-го с. м. Мария жінка Олекси Вовка схопила ся з ліжка десь около 4-ої години в ночи, побігла боса огородами до млинівки, яких 300 метрів, забігла в воду до пояса і там утопила ся; аж у кілька годин знайдено єї неживу. Догадують ся, що мусїла слабувати на меляпхолїю.

Штука, наука і лїтература.

— **„Учитель" ч. 23** з дня 5 грудня містить: „Ювилей Є. Вел. Цїсаря Франц Йосифа I."; — „Закони господарскі" (після записок бл. п. Віктора Граба) подає Ант. Глодзинь-

---

рі искрами, уставили ся в пращальне слово! Тихенько полинула зьвізда попри землю. Не почув ся ніякий звук, ніякий голос не дійшов до землї. Але серця земских дїтий мало не попукали; бо они почули, як поплила до них струя любови, що сполучає весь сьвіт з собою і жалістна туга наповнила їх грудь. Пращайте — пращайте — Ви дїти землї! — оттак несло ся до них з гори — пращайте братя з чужого сьвіта! І блаженне тепло проникнуло душу чоловіка. Ми сполучені з вселенною! Нема зниценя. Не лиш люди суть братями, нї, висші єства на других зьвіздах беруть участь в нашій судьбі і ронять сльози за своїми братями сьвітовими! Пращайте — пращайте! Звільна блїдли предмети на зьвіздї. Щораз меншими і меншими ставали подробиці, і недовго не могли навіть найдокладнїйші дальновиди добачити вже нїчого як лиш зариси сухої землї.

V.

Велике нїчо.

Зьвіздиста ніч без місяця. В мрачних зарисах виднїють ся гори і лїси — лїси без листя, кістяки з дерев — не видко нї корчика нї стебла! У воздусї не чути нї найменшого голосу, сьпіви птиць замовкли, потік перестав журчїти. Ріки і озера стали ледом. В океанї плавають величезні гори леду і змерзають ся разом у великі острови. Якась зьвізда більша як другі сьвітить понад овидом. То сонце. Таке малесеньке, таке блїде єго сьвітло. Велика гора недалеко міста, де відбували ся описані повисше подїї, зробила ся огнистою. Сьвітяча струя розжареної ляви котить ся лїниво в долину. Від часу до часу викидає гора із середини величезні куснї скал. Хоч і як то страшний вид а все-таки він робить якийсь лагіднїйший вплив на образ смерти і загального застигненя. Глухий гук і битє громів, величезні стовпи огнисті та розжарені до білости потоки ляви — то все, здаєсь, однїсеньке ще житє на земли. Та нї, ще слїдно там якесь житє.

В однім із многих кратерів, котрі як видко вже ослабли в своїй дїяльности, сидів скулений якийсь чоловік та споглядав блудним оком на розжарену червону масу ляви, що лїнивою струєю котила ся недалеко від него. Підперши голову рукою сидів він так і думав. Коло єго ніг лежало скулене пятилїтне хлопятко. Оно сперло свою біляву головку на колїно батька і спало в щасливім спокою дитинячого віку. Єму, видко, щось снило ся, бо оно усьміхало ся з вдоволенем і щебетало до того крізь сон слова без звязи: „Дивись, яка красна левада! — Позволь менї побічи за тим ріжнобарвним мотиликом"!

Чоловік той, прибитий тяжким горем, пробудив ся із своєї задуми і глянув доокола себе. Всюди сторчали в гору скали, озарені червонавим сьвітлом від струї ляви. Впрочім була всюди доокола него темнота. Лиш понад єго головою сьвітили зьвізди а межи ними якась одна ясна і красша як всї инші: сонце! Великий о блїдавім сьвітлї кружок на північнім небі то був величезний Юпітер. До него то гнала земля і він то мав стати єї спасителем. Та чи дожиє того той, що зродив ся з землї?

Маляр Ервін, що з своїм синком залїз у кратер, щоби там єго горячим віддихом ратувати ся від загальної закостенїлости, належав до тих немногих, що ще жили. З роду людского остало ся ще лиш дуже маленьке число, прочі всї вигинули. Хто не згинув від тих многих катастроф, зі страху і від помору, тому зробила конець загальна закостенїлість. Земля вкрила ся студеним рядном морози і чого люди не робили в своїй розпуцї, щоби від того ратувати ся, показало ся без успіху. Наконець з утомлених рук випадали знаряди, тїло ослабало. Людский дух перестав ставити всякий опір. В тупій апатиї гинули тисячами, заким ще потрясаючий сумогляд дійшов до самого кінця.

Ервін пережив їх всїх. З олівцем в руках слїдив він за всїма подїями і підчас коли они трупами лягали коло него, він зі стоїчним спокоєм списував всї фази того величезного сумогляду, який перебувала земля. Всї, з котрими вязала єго зьвязь крови або дружби, зійшли з сего сьвіта — на самім послїдку єго вірна жінка. Слабосильне хлопятко на єго колїнах стеріг він як ока в голові, доглядав єго і огрівав кровю з під свого серця. З напруженем всїх сил вилїз він на вершок вулькану і шукав захорони в кратері.

Невисказаний страх взяв єго. Невже-ж він і єго хлопець суть послїдними з тих, що зродили ся з землї? А коли і єго дотулить ся смерть холодною рукою, що стане ся тогди з бідною дитиною, що так спокійненько спить єму на колїнах і в снї видить цьвітисті левади та ріжнобарвні мотилики? А що, як би земля вернула назад в свою ясну сонїчну дорогу, а він не міг би станути свому хлопцеви до помочи? — Пан сьвіта — може однїсенький спадкоємець величезної культури — маленьке дитятко!

Аж ось зачув він, як колиб краєм кратеру відлупувало ся камінє і котило ся в глубину. Якась людска постать лїзла в долину до печери в челюсти. Ервінови забило ся серце з радости. То було для него невисказаною потїхою, що він вже не сам серед того величезного кладовища природи. В блїдавім сьвітлї ляви побачив він лице професора Гольберґа, котрий лїз в долину. Але-ж як він змінив ся! Одїж на нїм була подерта, єго сива борода сягала єму аж по пояс, волосє як стріха звисало єму на чоло, а зайшлі кровю очи дивили ся блудом, як у того, що зійшов з розуму. Вишкіривши дружно зуби приступив він до Ервіна і зареготав ся на все горло: Хахаха! Ще один червак земний, що розважує собі, чи не перенести би ся єму у велике нїчо! Ну, братчику, винесеш ся зараз? Доки ще маю чекати? Не маю часу і мороз добирає ся менї аж до костий — Хахаха! Та-ж я Агасвер, вічний жид. Тепер дійшов я до цїли. А отсї не хотять, їм здає ся, що они все ще мають надїю. Упертий накорінок людский! Зробіть грубу лїнію під вашим рахунком.... До чого тотї жарти? Чи хочете свою мудрість перекрасти в сьвіти, що аж по многих віках зачнуть знову відроджувати ся? — Нїчо не буде з того —

ский; — продовжене статї „Один день в американьских школах“; — „В справі учителїв народних шкіл“ (справоздане з депутациї Тов. педаґоґічного у п. Намістника і п. Маршалка); — статю в справі „Проекту реґуляміну для народних шкіл“; — розвідку „Публичне вихованє“; — про гру в шахи (з „Народної Часописи“); — всячину і постанови властий шкільних.

— **Мала карта Буковини**, вірне зменшенє стінної карти шкільної, красками з текстом руским, вийшла накладом книгарнї Г. Пардїнього в Чернівцях, по цїнї 10 кр. Та карта призначена в першій мірі для учеників, і вийшла також в мовах волоскій і нїмецкій.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Впорядкована наука господарства. (І. Рільництво) — §. **17.** Як зробити урожайним лїсовий ґрунт. Хто хоче лїсовий ґрунт зробити урожайним, мусить уважати, чи земля надає ся під управу збіжа, чи пашні, та чи можна єї до того постійно уживати. Лиш коли зважає ся на то, чи земля буде добре рентувати ся, можна брати ся лїс корчувати, але не забувати на то, що кождий лїс єсть резервоаром на воду, і коли лїса не стане, то буде часто посуха в цїлій охрестности. По викопаню пенків та по визбираню більшого каміня треба лїсову землю пильно обрабляти. Найлїпшою ростиною на так приготовленім ґрунтї єсть бараболя. Відтак можна посїяти овес, дальше жито і гречку. Коли землю управляло ся через кілька лїт, то можна засївати на ній і инше збіже. Для лїсової землї єсть особливо добрий навіз вапняний і марґлевий. — Паленє в горах зрубаного ріща, щоби попелом з него навозити землю, дасть ся оправдати лиш недогідним положенєм ґрунтів. — §. **18.** Як зробити урожайними вересовиска і піскувату землю. Вересовиском називає ся лиха земля піскувата, на котрій росте верес, мох і т. п., а такий ґрунт треба старати ся ужити на пасовиско. Коли ростини слабо на нїм ростуть, то можна поправити єго зеленим гноєм. При злих відносинах не треба робити собі великих видатків і лїпше засадити сосниною. В лїтї треба землю мілко підкинути а в осени глубоко виорати; однакож не треба того робити коли спідна почва має в собі залїзо. В маю обсїває ся поле вовкинею (люпіном) або гречкою а коли ті ростини підростуть, то приорює ся їх зеленими. Слїдуючої весни обсїває ся ярою пшеницею, білою конюшиною і травою та призначує ся на пасовиско. В декотрих сторонах навозять на вересовиска марґель і в той спосіб поправляють єго. Вересовиско переорюють на 12 до 15 центим. і розкидають по нїм марґель (50 до 60 возів на гектар або морґ і три четверти). Відтак перемішують єго з верхною почвою в той спосіб, що заволочують по кілька разів і підкидають мілко та сїють жито, овес або гречку. — Піскові падуви і летучі піски можна найлїпше в той спосіб зробити урожайними, що обсаджує ся їх сосниною, котру однакож в першім роцї треба обкладати ріщем, щоби єї пісок не засипав. Також ставить ся від сторони вітру плоти, обсїває ся пісковим вівсом, примежником (Spergula) і гречкою, та привалковує ся.

— Вартість вівсяної соломи і полови. Найлїпшою вівсяною соломою єсть яра. Она має пересїчно 86 і пів прц. сухого творива, звиш 3 прц. азотних творив, майже півтора прц. товщу, 42 і пів прц. безазотних творив екстрактових, 33 прц. деревистого волокна і 6 прц. попелу. Зі всїх родів солом єсть вівсяна солома найлекше стравна, бо пережуваючі звірята травлять з неї 41 прц. азотних творив, 30 прц. товщу і 46 прц. безазотних творив екстрактових. Яко побічна паша в видї січки домішаної до иншої пашї займає вівсяна солома для всїх пережуваючих звірят і для коний найперше місце. Коли солома здорова т. є. не стухла або не в який инший спосіб шкідлива, то й більша єї скількість не робить нїякого впливу на сметанку і масло. Зложена вохкою вівсяна солома, хочби й не стухла надає маслу гіркого смаку. Коли корови дістають богато соломи то масло буває лоєвате. Лиху вівсяну солому треба різати на січку і парити. Вівсяна полова що-до поживности і стравности має таку вартість як найлїпша вівсяна солома. Она єсть знаменитою побічною пашею для рогатої худоби і коний.

Вісти торговельні.

Незвичайний стан погоди в сїм роцї не викликав обави в кругах торговельних і злий вплив, який той стан може мати на збірку озимин в слїдуючім роцї, не бере нїхто в рахубу. Противно, загально кажуть, що озимини розвинули ся як найкрасше і заповідають обильний урожай. Може лиш бути, що великі морози готові пошкодити. В виду того, що сказано, торговля збіжем минувшого тиждня була млава.

Цїна збіжа: Віденъ 15 грудня: Пшениця 9.90—10.15; жито 8.25—8.85; ячмінь 6.80—9.25; овес 6.50—7.00. — Тернопіль 10 грудня: пшениця 8.90—9.—; жито 7.60—7.70; ячмінь 6.20—6.30; овес 6.15—6.25; кукуруза (стара) 5.30—5.40; гречка 6.80—6.90. — Чернівцї 13. грудня: Пшениця 8.90—9.10; жито 7.60—7-75; ячмінь (броварний) 6.35—6.60; овес 5.60—5.75; ріпак 10.75—11.00; кукуруза 4.90—5·— — Будапешт 15 грудня: Пшениця 9.90—10.65; жито 8.25—8.35; ячмінь0.00—0.00, овес 5.70—6.5— Цїна за 100 кільо. — Горох галицкийплатять у Відни по 9—12.50.

Телеґрами.

Відень 17 грудня. Ґазети доносять, що з причини тяжкої жалоби в сїм роцї, складанє новорічних ґратуляций Цїсареви в сїм роцї не відбуде ся.

Париж 17 грудня. Іспаньскі делеґати мирової конференциї виїхали вчера вечером назад до Мадриду.

Льондон 17 грудня. Льорд Сельсбері виголосив в клюбі конституцийнім бесїду, в котрій сказав, що не треба того брати правительству за зле, коли оно не виповіло війни, заким не знає ся того, чи не було таких запутанин, котрі вимагали ощадженя сил.

Мадрид 17 грудня. В палатї президента мінїстрів знайдено спячого пяного вояка, котрий вернув недавно з Куби. При нїм найдено штилет. Случай сей викликав сензацию. Припускають, що той вояк мав виконати замах.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

все згорить на попіл, що ви лиш витворили. Не так легко, як то вам здає ся, прийде ся тим, що по нас настануть. Ґранїти і базальти стоплять ся у великім огни, а тогди стане земля знову білою карточкою. Спробуйте ви, що колись настанете, зложити лїпшу думу про людский рід! —

Хахаха! отсей маленький червачок; не вже-ж він має стати паном землї; гадаєте, що зможете вхопити єго смерти з перед носа? Отто знаменито придумали! А я маю за то покутувати. Я вічний жид! Мене аж кортить скочити в ту огненну челюсть; але то би менї не помогло нїчого. Я мушу преці бути послїдним зі всїх. Длятого позвольте менї зачекати тут коло вас, аж вам сподобає ся піти передо мною. Час, час! Я би знав щось розповісти єго влізливій упертости. Єго все собі скорочувано — люди не знали преці нїчого лїпшого, як скорочувати собі забавами навіть ту коротку хвилю, яка була призначена їм до житя. Отже скорочуймо собі час гранєм в гранки. Кидаймо гранки о краї землї! Они преці нашою власностию, котрої нам нїхто не заперечить; ми однісенькі правні спадкоємці. Я ставлю Францию, той красний край свободи і братерства. Хахаха! Лиш два очка? — Програв. Або то що вадить? У мене є ще инші корони в дідівскій торбі — —

Оттак плїв старий без памяти, аж сон єго зморив.

А Ервін притулив дитину до себе та споглядав у звіздисту ніч! Довго дивив ся він на ті сьвітячі сьвіти, що в своїй високій правильности здавались запоручати мир, свободу і щастє.

Завіяна пилинка запалить ся, а через то чудесна будова сьвіта анї о волос не зрушить ся. Що було, то й єсть! Час то лиш форма нашого обмеженого сьвіта змислового. Непроминаючим і вічним єсть все в сьвітї! А в однїм найвисшім єстві спливає ся знову вся інтеліґенция разом до висшого погляду, до висшого пізнаня!

А хлопець на єго колїнах промовив знову крізь сон: Послухай, як птичка сьпіває! — І Ервін замкнув очи, а филюючє сьвітло, якого єго фізичне око давно не бачило, проникнуло єго душу. І доокола него стало яснїйше — він побачив збіже на поли, що висипало ся вже в колос, побачив жайворонка, що сьпіваючи підняв ся у воздух, з помежи дерев виглядали білі хати а синявий дим ішов з коминів.

А на полях працювали веселі люди, він чув як хтось клепав косу — відтак зачув торжественний звук дзвонів, мовчаливо зложив кождий свою роботу, і з шапкою в руцї споглядав за заходячим сонцем та відмавляв молитву.

Блаженне чувство тепла і вдоволеня проникнуло єго жили і свобідно та легко підносила ся єго грудь. Єму здавало ся, як би щастє і мир по довгих страшних муках знову вертали до єго грудий. Як би великодні дзвони сповіщаючі щастє, дзвонили в єго ушах. Тогди не міг він вже видержати і отворив очи.

Що то було? Крізь білі заслони добувало ся сонце до єго спальні. З улиці доходив дзвінкий голос дитинячих сьміхів; а серед того чув він скреготячий голос пилки. Так, то виразна, прозаічна дїйстність. То єго спальня, а то любе личко єго хорошенької судженої.

А тепер почув він і різкий голос профеcора Гольберґа: Ну, тепер можу Вам вже певнїше сказати, що наш приятель уратований. Пароксизм горячки минув. Живчик бє знов спокійно і правильно. А видите, тепер вже й руку менї подає. Ну, любий друже, пізнаєте мене? Здаєсь, що Вам спав з грудий неаби який камінь, бо то що Ви через цїлий час Вашої горячки наговорили, не зібрав би й в міх.

Ервін хотїв піднятп ся з постелї, але не міг. Яснїючи від щастя глянув в очи своїй судженій, рушив головою на поклін єї батькови і єї бабуни та відозвав ся з тиха: Отже то все, що я видів і що пережив, то був лиш привид в горячці! Як же я дякую за то Провидїню! Отворіть вікно! Нехай побачу знову моє любе весняне сонце!

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).